

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.007.01.2021

Krzysztof Jan Klęczar
Burmistrz Gminy Kęty
Rynek 7
32-650 Kęty

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/066 Zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami ściekami komunalnymi pochodzącymi z obszarów nieskanalizowanych.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Kęty ¹ Rynek 7 32-650 Kęty
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Jan Klęczar, Burmistrz Gminy Kęty ² , od 26 października 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do infrastruktury niezbędnej do usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych. 2. Przygotowanie urzędu gminy do realizacji zadań związanych z usuwaniem i oczyszczaniem ścieków powstałych na terenach nieskanalizowanych. 3. Działania podejmowane przez organy gminy w celu egzekwowania od właścicieli nieruchomości niepodłączonych do kanalizacji obowiązku wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy oraz opróżniania tych zbiorników. 4. Działania podejmowane przez organy gminy w celu egzekwowania przestrzegania obowiązków sprawozdawczych od przedsiębiorców prowadzących usługi opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych.
Okres objęty kontrolą	2019 - 2021 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Krzysztof Baron, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/35/2021 z 15 lutego 2021 r. (akta kontroli str.1-2)

---

¹ Dalej: Urząd Gminy lub Urząd

² Dalej: Burmistrz

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Gminy w zakresie zapewnienia ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami ściekami komunalnymi pochodzącymi z obszarów nieskanalizowanych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy wprowadzono do środowiska w stanie nieoczyszczonym około 79.314,8 m³ nieczystości ciekłych w 2019 roku i 85.851,6 m³ w 2020 roku (odpowiednio: 8,8% i 9,5% wszystkich wytworzonych w Gminie ścieków oraz odpowiednio 92,7% i 92,3% ścieków wytworzonych na terenach nieskanalizowanych).

Gmina posiadała dwie oczyszczalnie ścieków o przepustowości znacznie przewyższającej sumaryczne zużycie wody na jej terenie, jednak usytuowana przy jednej z nich stacja zlewna, zapewniała możliwość odbioru jedynie ok. 46-50% ścieków powstałych na obszarach nieskanalizowanych. Urząd podejmował w latach 2019-2020 działania inwestycyjne w celu zwiększenia zasięgu sieci sanitarnej w Gminie oraz modernizacji oczyszczalni ścieków, co pozwoli ograniczyć zasięg gospodarki ściekowej opartej na gromadzeniu nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych.

Przygotowanie organizacyjne Urzędu nie zapewniało pełnej realizacji zadań związanych z gospodarką ściekową na terenach nieskanalizowanych, ponieważ zadania te nie zostały precyzyjnie przypisane konkretnym komórkom organizacyjnym Urzędu, a w zakresie obowiązków pracownika odpowiedzialnego za ich realizację ujęto tylko niektóre czynności niezbędne do skutecznego nadzoru nad wykonywaniem obowiązków określonych w 3 ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁵.

W Urzędzie prowadzono ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, jednak nie gromadzono w niej m.in. informacji o zawartych przez właścicieli umowach o wywóz nieczystości i informacji o częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych, co ograniczało możliwość wykorzystanie jej w celu przewidzianym w art. 3 ust. 3 ucpg.

W ograniczonym zakresie prowadzono kontrole realizacji obowiązków wynikających z przepisów ucpg przez właścicieli nieruchomości niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej. Ponadto Burmistrz nie przedłożył Radzie Miejskiej projektu uchwały ws. górnej stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbiór i wywóz nieczystości ciekłych, w rezultacie czego Rada Miejska nie podjęła uchwały w ww. zakresie, co skutkowało brakiem możliwości wydawania przez Burmistrza decyzji o tzw. zastępczych wywozach nieczystości w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli stosownych umów, do czego był zobowiązany na podstawie art. 6 ust. 6 ucpg.

Podmioty prowadzące działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości na terenie gminy terminowo składały kwartalne sprawozdania, ale część z nich była niekompletna, a w Urzędzie nie weryfikowano rzetelności zawartych w sprawozdaniach danych.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm. Ustawa zwana dalej ucpg.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do infrastruktury niezbędnej do usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych.

1.1 Zasięg i wykorzystanie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie.

Opis stanu faktycznego

Na koniec 2019 r. Gmina liczyła 33.919 mieszkańców, z których 25,7% (8.729 osób) nie posiadało dostępu do sieci kanalizacyjnej, a 2,6% mieszkańców nie posiadało dostępu do sieci wodociągowej. Według stanu na koniec 2020 r. Gmina liczyła 33.610 mieszkańców, z których 20,7% (6.979 osób) nie posiadało dostępu do sieci kanalizacyjnej, a 1,6% mieszkańców nie posiadało dostępu do sieci wodociągowej. Na terenie Gminy prowadzone były działania inwestycyjne w zakresie budowy sieci kanalizacyjnej⁷.

(akta kontroli str. 4, 5, 13-25)

Łączne zużycie wody w Gminie na koniec roku 2019 i 2020 wynosiło odpowiednio 1.119.236 m³ oraz 1.132.932 m³, w tym na obszarach nieskanalizowanych odpowiednio: 287.643 m³ oraz 234.460 m³.

W 2019 r. na terenie Gminy do gminnej oczyszczalni ścieków odprowadzono systemem kanalizacji 809.813 m³ ścieków, a w 2020 r. - 813.284 m³.

W 2019 r. z terenów nieskanalizowanych Gminy do oczyszczalni ścieków dowieziono taborem asenizacyjnym łącznie 4.105 m³ nieczystości ciekłych, a w 2020 r. - 4.110 m³.

Na terenie Gminy w 2019 r. 16 nieruchomości było wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków, a w 2020 r. takich nieruchomości było 23.

Różnica pomiędzy zużyciem wody, a łączną ilością ścieków odprowadzoną do oczyszczalni ścieków systemem kanalizacji i dowiezioną wozami asenizacyjnymi oraz oczyszczoną w przydomowych oczyszczalniach ścieków w 2019 r. wynosiła 79.314,8 m³ (co stanowiło 8,8% ścieków w Gminie ogółem i 92,7% wytworzonych na terenach nieskanalizowanych), a w 2020 r. - 85.851,6 m³ (co stanowiło 9,5% ścieków w Gminie ogółem i 92,3% wytworzonych na terenach nieskanalizowanych).

(akta kontroli str. 4-5)

1.2 Zdolność absorpcji przez gminny system oczyszczania ścieków komunalnych ścieków wytworzonych na obszarach nieskanalizowanych.

Opis stanu faktycznego

Na terenie Gminy działały dwie oczyszczalnie ścieków:

- Oczyszczalnia ścieków z siedzibą w Kętach przy ul. Słowackiego 37, przy której zlokalizowana jest jedyna w gminie stacja zlewna,

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Realizowano zadanie inwestycyjne polegające na budowie sieci kanalizacyjnej w sołectwie Bulowice (w obszarze aglomeracji) oraz modernizację części osadowej oczyszczalni ścieków w Kętach. Efektem ekologicznym tej inwestycji była możliwość podłączenia się 1200 mieszkańców do kanalizacji. Proces ten ze względu na COVID-19 jeszcze trwa i zakończy się w 2021 r. Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji (spółka Gminy) otrzymał środki z PROW Województwa Małopolskiego w 2020 r., które pozwolą na wykonanie około 6 km nowej kanalizacji także w sołectwie Bulowice (w obszarze poza aglomeracją) i podłączenie się do tej sieci kolejnych 480 osób w latach 2021- 2022. Gmina zamierza zrealizować na terenie oczyszczalni ścieków w Kętach gruntowną modernizację części biologicznej tak, aby możliwe były kolejne inwestycje w sieć kanalizacyjną m.in. w sołectwie Witkowice, które jako ostatnie nie posiada w ogóle kanalizacji sanitarnej.

- Oczyszczalnia ścieków z siedzibą w Łękach przy ul. Piastowskiej 102.
(akta kontroli str. 26-27)

Łączna roczna przepustowość oczyszczalni ścieków na terenie Gminy wynosiła 5.932.825 m³.

(akta kontroli str. 30-41)

Oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Kęty są w stanie przyjąć i oczyścić rocznie 43.200 m³ dowożonych transportem asenizacyjnym.

(akta kontroli str.42-47)

Średnioroczna przepustowość gminnych oczyszczalni ścieków zapewniała możliwość odebrania i oczyszczenia w 2019 r. 50,4%, a w 2020 r. 46,4% ścieków wytworzonych na obszarach nieskanalizowanych.

(akta kontroli str. 4)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina posiadała dwie oczyszczalnie ścieków o przepustowości znacznie większej niż łączna ilość ścieków wytworzonych na jej terenie, jednak zapewniały one możliwość odbioru jedynie 46-50% ścieków powstałych na terenach nieskanalizowanych. W okresie objętym kontroli Gmina podejmowała działania w celu rozbudowy sieci kanalizacyjnej, w wyniku których liczba nieruchomości podłączonych do sieci kanalizacyjnej wzrosła z 74,3% na koniec 2019 r, do 79,3% na koniec 2020 r.

OBSZAR

2. Przygotowanie Urzędu do realizacji zadań związanych z usuwaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych wytworzonych na obszarach nieskanalizowanych.

Opis stanu
faktycznego

Zadania związane z usuwaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych na obszarach nieobjętych kanalizacją zostały przypisane w Regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy Kęty⁸ Wydziałowi Środowiska i Przedsiębiorczości, Zgodnie z § 16 pkt 2 lit. h Regulaminu, do obowiązków tego wydziału należało „sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem ustawy o utrzymaniu i porządku w gminach”, a także, na podstawie § 16 pkt 2 lit. j, „udzielanie zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności, o której mowa w rozdziale 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach”. Koordynacja funkcjonowania spółek Gminy oraz spółek w których Gmina jest udziałowcem, w tym Przedsiębiorstwa Komunalnego „Komax” w Kętach Sp. z o.o. (świadczącego m.in. usługi wywozu nieczystości) oraz Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Kętach Sp. z o.o.⁹ (operatora sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków) w zakresie prowadzenia gospodarki ściekowej.

(akta kontroli str. 48-87)

Część zadań związanych z gospodarką ściekową na terenach nieskanalizowanych Gminy przypisano w Urzędzie jednemu pracownikowi Wydziału Środowiska i Przedsiębiorczości.

⁸ Regulamin został przyjęty Zarządzeniem Burmistrza Gminy Kęty nr 140/2016/B z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Kęty.

⁹ Dalej: MZWIK

Do zadań pracownika należało: „prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków i umów zawartych na odbiór odpadów komunalnych” oraz „wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych.

Nie przypisano żadnej komórce organizacyjnej Urzędu zadań polegających na egzekwowaniu od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe obowiązku zawarcia umowy o wywóz nieczystości ciekłych, w tym prowadzenie kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych, organizacji tzw. zastępczego wywozu nieczystości, weryfikacji składanych przez przedsiębiorców prowadzących wywóz nieczystości ciekłych sprawozdań kwartalnych, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 48-87, 88-91)

Pracownicy Urzędu realizujący zadania związane z gospodarką ściekową na terenach nieskanalizowanych korzystają z programu komputerowego firmy Rekord Systemy Informatyczne z Bielska-Białej pn. Odpady Komunalne. Ewidencja i naliczenia.

Burmistrz w wyjaśnieniach podał, że pracownicy MZWik (jednostki organizacyjnej Gminy) z racji pełnionych funkcji i prowadzonych inwestycji kanalizacyjnych w okresie objętym kontrolą uczestniczyli w szkoleniach z zakresu gospodarki ściekowej. Wiedzę pozyskaną na szkoleniu prowadzonym w 2019 r. przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, przekazali pracownikom Urzędu.

(akta kontroli str. 92-96)

W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły skargi na działania, lub zaniechanie działań ze strony Urzędu dotyczące kontrolowanej tematyki.

(akta kontroli str. 93-96, 97)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Nie przypisano żadnemu z pracowników Urzędu obowiązków związanych z realizacją zadania usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach nieobjętych kanalizacją takich jak: egzekwowanie od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe obowiązku zawarcia umowy o wywóz nieczystości ciekłych z gminną jednostką organizacyjną (lub z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie), wykonywanie czynności związanych z organizacją tzw. zastępczego wywozu nieczystości, przyjmowanie i weryfikowanie przekazywanych przez przedsiębiorców posiadających zezwolenie na wywóz nieczystości ciekłych sprawozdań o ilości zebranych ścieków oraz wykazów zawartych i rozwiązanych umów.

Burmistrz w wyjaśnieniach wskazał, że zadania te realizowane były przez Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Kętach oraz Wydział Infrastruktury Gminnej, Wydział Środowiska i Przedsiębiorczości oraz Straż Miejską. Podał również, że dostrzega konieczność scalenia zadań w jednym wydziale merytorycznym oraz w jednostce Straży Miejskiej w zakresie kontroli.

Zdaniem NIK, przypisanie jednemu z pracowników Urzędu wybranych zadań wynikających z ucpg nie spełniało kryterium rzetelności i mogło przyczynić się do stwierdzonych w toku kontroli NIK nieprawidłowości w zakresie egzekwowania obowiązków właścicieli nieruchomości niepodłączonych do kanalizacji oraz nadzoru nad działalnością przedsiębiorców prowadzących usługi opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych.

(akta kontroli str. 43-47,48-91, 98)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, przygotowanie Urzędu nie sprzyjało prawidłowej realizacji zadań związanych z usuwaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych wytworzonych na obszarach nieskanalizowanych. Zadania z ww. zakresu nie zostały przydzielone komórkom organizacyjnym Urzędu. Natomiast pracownikowi bezpośrednio odpowiedzialnemu za czynności związane z realizacją obowiązków Gminy w zakresie gospodarki ściekowej na terenach nieskanalizowanych, zadania te powierzono w zakresie obowiązków w sposób ogólnikowy, co mogło spowodować powstawanie luk kompetencyjnych, których konsekwencje mogły wpłynąć na stwierdzone w toku kontroli zaniechania w wykonywaniu części spośród kontrolowanych zadań.

OBSZAR

3. Egzekwowanie obowiązków właścicieli nieruchomości niepodłączonych do kanalizacji.

Opis stanu faktycznego

3.1 Uregulowanie zasad prowadzenia gospodarki ściekowej na terenach nieskanalizowanych.

Rada Miejska w Kętach uchwaliła w dniu 25 stycznia 2013 r. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kęty¹⁰.

W uchwale tej postanowiono, że właściciele nieruchomości mają obowiązek zapewnienia systematycznego usuwania nieczystości ciekłych ze zbiornika bezodpływowego, z częstotliwością zapewniającą niedopuszczenie do ich przepełnienia, gwarantując zachowanie czystości i porządku na nieruchomości. Częstotliwość opróżniania zbiorników bezodpływowych powinna być dostosowana do ilości zużywanej na terenie nieruchomości wody oraz pojemności zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych. Projekt ww. Regulaminu został w dniu 16 listopada 2012 r. zaopiniowany pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu. W regulaminie nie określono jasno i precyzyjnie częstotliwości¹¹ opróżniania zbiorników. W § 17 wskazano, że w sprawach nie objętych Regulaminem obowiązują przepisy ucpg.

(akta kontroli str. 99-104,105)

Rada Miejska nie określiła górnej stawki opłat za odbiór i wywóz nieczystości ciekłych, Burmistrz nie przedłożył Radzie Miejskiej projektu uchwały w ww. zakresie, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str.107-110)

3.2 Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie była prowadzona ewidencja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz ewidencja przyłączy do sieci kanalizacyjnej.

Ewidencje te były prowadzone w formie elektronicznej, w programie Odpady komunalne, ewidencja i rozliczanie, którego autorem jest REKORD S.I. z Bielska-Białej i umożliwiały przekazywanie informacji w postaci elektronicznej w formie eksportu do pliku EXCEL.

Ewidencje obejmowały następujące dane: lp., numer ewidencyjny, miejscowość, ulica, numer domu, imię i nazwisko właściciela nieruchomości, adres.

¹⁰ Uchwała Nr XXXIII/317/2013

¹¹ Liczby odbiorów (zjawiska okresowego) powtarzanych w określonych odstępach czasowych.

Ewidencja zbiorników bezodpływowych obejmowała nieruchomości zamieszkałe. Według stanu na dzień 12 marca 2021 r. 25 nieruchomości posiadało oczyszczalnię ścieków, a 2423 odprowadzało nieczystości ciekłe do zbiorników bezodpływowych. Liczba nieruchomości podłączonych do sieci kanalizacyjnej wynosiła 6923¹². Ewidencja ta nie zawierała informacji o zawarciu przez właściciela umowy o opróżnienie zbiornika, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 6-8, 92)

3.3 Wykorzystanie ewidencji do egzekwowania wykonania obowiązków przez właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe.

Opis stanu faktycznego

Burmistrz nie posiadał danych o liczbie umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z podmiotami świadczącymi usługi opróżniania zbiorników i wywozu nieczystości.

Burmistrz wyjaśnił, że w celu egzekwowania od właścicieli nieruchomości obowiązku zawarcia umowy z podmiotem świadczącym usługi opróżniania zbiorników i wywozu nieczystości *„nieruchomości na terenie Gminy Kęty kontrolowane są przez Straż Miejską w Kętach, która przeprowadziła kontrole nieruchomości, w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy utrzymania czystości i porządku w gminach, a także regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Kęty w tym również w zakresie gospodarowania ściekami. Straż Miejska przeprowadziła w 2019 r. 138 kontrole nieruchomości, a w 2020 r. skontrolowano 292 nieruchomości”*.

Wobec właścicieli nieruchomości nie były przeprowadzane kontrole porównawcze ilości wytwarzanych ścieków ze zużyciem wody, gdyż jak podał Burmistrz *„mieszkańcy budynków jednorodzinnych wykorzystują wodę z przyłączy MZWIK do podlewania przydomowych ogródków, pojenia zwierząt oraz celów rekreacyjnych (basen) i innych (oczek wodnych).”*

(akta kontroli str. 43-47)

W okresie objętym kontrolą nie zidentyfikowano na terenie Gminy nieruchomości, która nie byłaby wyposażona w żadną instalację do gromadzenia lub oczyszczania ścieków.

(akta kontroli str. 93-96)

Burmistrz podał w wyjaśnieniach, że *„jeżeli właściciel nieruchomości w trakcie kontroli Straży Miejskiej okazał paragon lub fakturę za wywóz nieczystości ciekłych, kontrolujący uznawali ten dokument za wystarczający. Mieszkańcy uważali, iż zawarli umowę ustną (telefonicznie) na wykonanie usługi, za którą dostali paragon lub fakturę jako potwierdzenie wykonania usługi.”*

(akta kontroli str. 43-47)

Porównanie ilości ścieków powstałych w nieruchomościach wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe na terenie Gminy¹³, która wynosiła 83420 m³ w 2019 r. i 88952 m³ w 2020 r. z ilością wywiezionych z tych nieruchomości nieczystości ciekłych wskazuje, że tylko ok. 5% zbiorników bezodpływowych było prawidłowo eksploatowanych.

Faktyczna liczba nieruchomości, których właściciele zawarli umowę z podmiotem posiadającym zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych nie była możliwa do ustalenia, gdyż Urząd nie gromadził takich informacji.

¹² według danych bdl.stat.gov.pl liczba nieruchomości w Gminie wynosiła 6976.

¹³ która w 2019 r. wynosiła 2539, a w 2020 r. - 2423.

W latach 2019-2020 Burmistrz nie wydał żadnej decyzji, o których mowa w art. 6 ust. 7 ucpg w sprawie tzw. zastępczego wywozu nieczystości ciekłych, mimo iż uzyskane w toku kontroli dane wskazują, że postępowanie w sprawie zastępczego wywozu powinno być wszczęte wobec ok. 95% właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiornik bezodpływowy.

Wydanie takich decyzji było także niemożliwe z uwagi na nieokreślenie górnych stawek opłat za wywóz nieczystości ciekłych. Przy uwzględnieniu stawek za wywóz nieczystości, stosowanych przez spółkę gminną „KOMAX”, szacunkowa kwota nienaliczonych opłat z tego tytułu wynosiła 7.852.165 zł w 2019 roku oraz 9.271.973 zł w 2020 roku¹⁴.

Według oświadczenia Burmistrza, Gmina była przygotowana do przeprowadzenia wywozu zastępczego nieczystości ciekłych.

Zagadnienie zaniechania wydawania przez Burmistrza decyzji o zastępczym wywozie nieczystości ciekłych opisano szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 43-47, 114-117)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz w okresie objętym kontrolą, nie przedkładał Radzie Miejskiej projektów uchwał precyzujących częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych. W § 7 Regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie, obowiązki właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe ujęto w następujący sposób:

1. Właściciele nieruchomości mają obowiązek zapewnienia systematycznego usuwania nieczystości ciekłych ze zbiornika bezodpływowego, z częstotliwością zapewniającą niedopuszczenie do ich przepełnienia, gwarantując zachowanie czystości i porządku na nieruchomości.

2. Częstotliwość opróżniania zbiorników bezodpływowych powinna być dostosowana do ilości zużywanej na terenie nieruchomości wody oraz pojemności zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych.

W ocenie NIK, zapis ten nie spełniał wymogów art. 4 ust. 2 pkt 3 ucpg z uwagi na brak jasnego i precyzyjnego określenia częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych. W złożonych wyjaśnieniach Burmistrz podał, że: *„Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kęty uchwalono 25 stycznia 2013 r. i wszedł w życie z dniem 19 lutego 2013 r. Projekt Regulaminu zaopiniował pozytywnie pod względem merytorycznym i zgodności z wymaganiami Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oświęcimiu. Pod względem zgodności z obowiązującym prawem uchwała została pozytywnie oceniona przez Wojewodę Małopolskiego. Obydwie pozytywne opinie wskazują na poprawność zawartych w Regulaminie zapisów. Podważenie zapisów Regulaminu byłoby podważeniem opinii zarówno Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu jak i Wojewody Małopolskiego. Ponadto ww. uchwała była przedmiotem badania przez Prokuraturę Rejonową w Oświęcimiu, która nie stwierdziła uchybień w omawianym zakresie. W mojej ocenie brzmienie*

¹⁴ Kwotę oszacowano na podstawie szacunkowej ilości nieczystości ciekłych bytowych nieoczyszczonych w 2019 roku – 79.314,8 m³ w 2019 roku oraz w 2020 roku – 85.851,6 m³ i stawki opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości, za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych w przypadku świadczenia tej usługi przez Spółkę z o.o. „Komax” – będącą spółką Gminy Kęty, która wynosiła w 2019 r. 99 zł za pierwszy m³ i w 2020 r. 108 zł za pierwszy m³.

art.7 Regulaminu wystarczająco wypełniało zapis art. 4 ust.2 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. W cytowanej ustawie nie wskazano wymaganego stopnia precyzyjności zapisu w Regulaminie dotyczącego owego obowiązku np. w dniach, lub okresach/przedziałach czasu. Zawarte w Regulaminie zapisy były moim zdaniem wystarczające, wskazywały na obowiązek wywozu nieczystości w zależności od zużytej wody i wielkości zbiornika bezodpływowego znajdującego się na posesji, które są różne dla różnych posesji. W mojej ocenie określenie częstotliwości wywozu było wystarczające i dlatego nie widziałem potrzeby zmiany Regulaminu w tym zakresie”.

Zdaniem NIK, prawidłowe wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 4 ust. 2 pkt 3 ucpg, wymaga precyzyjnego i jasnego określenia częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych, tak aby adresat uchwały nie miał żadnych wątpliwości co do tego, jaką regułę postępowania wyznacza dany przepis, a organ stosujący ten przepis wiedział, w jaki sposób go zinterpretować¹⁵. W obecnym brzmieniu zapisy Regulaminu są niewystarczające, gdyż wskazują jedynie na okoliczności w jakich powinno nastąpić opróżnienie zbiornika, natomiast faktycznie nie określają częstotliwości wywozu nieczystości, pozostawiając właścicielom nieruchomości dowolność interpretacji w zakresie. Ponadto, NIK wskazuje, że Urząd nie posiadał informacji na temat, przywołanych w wyjaśnieniu okoliczności, tj. wielkości zbiorników i zużycia wody, od których częstotliwość wywozu nieczystości ma być uzależniona, co powoduje, że rzetelna kontrola częstotliwości opróżniania zbiorników, przy obecnym brzmieniu Regulaminu, jest praktycznie niemożliwa.

2. W Urzędzie nie przygotowano i w konsekwencji Burmistrz nie przedłożył Radzie Miejskiej projektu uchwały w sprawie ustalenia górnej stawki¹⁶ opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbiór i wywóz nieczystości ciekłych, o której mowa w z art. 6 ust. 2 ucpg. W ocenie NIK nieprzedstawienie Radzie Miejskiej przez Burmistrza projektu stosownej uchwały naruszało kryterium rzetelności, gdyż zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹⁷ do jego zadań należy m. in. przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.

Burmistrz w wyjaśnieniu stwierdził, że „Rada Miejska w Kętach nie podjęła uchwały w sprawie ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy Kęty. Od wielu lat głównym podmiotem odbierającym nieczystości z terenu Gminy Kęty jest spółka, ze 100 % udziałem Gminy, P.K. „KOMAX”, dlatego też stawki opłat za usługi wywozu nieczystości ciekłych są pod stałą kontrolą Gminy.”

W złożonych wyjaśnieniach nie odniósł się do przyczyn nieprzedstawienia Radzie Miejskiej projektu stosownej uchwały.

(akta kontroli str. 107-110)

NIK zwraca uwagę, że fakt, iż gminna jednostka organizacyjna świadczy usługi wywozu nieczystości ciekłych, nie zwalnia z obowiązku określenia, w formie uchwały Rady Miejskiej, górnych stawek opłat za tego typu usługi, zwłaszcza, że nie była ona jedynym podmiotem świadczącym tego typu usługi na terenie Gminy.

3. Prowadzona w Urzędzie ewidencja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków nie zawierała informacji o posiadaniu przez właściciela umowy

¹⁵ Por. np. wyrok WSA w Olsztynie z 12 marca 2019 w sprawie II SA/OI 123/19 (lex nr 2638211), czy też wyrok WSA w Łodzi z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie II SA/Ld 738/20 (LEX nr 3125767).

¹⁶ Niezbędnych do określenia wysokości opłat, które muszą być wyliczone w decyzji.

¹⁷ Dz.U. z 2020 r., poz. 713 tj., dalej: ustawa o samorządzie gminnym.

o opróżnianie zbiornika, co uniemożliwia Burmistrzowi wykonywanie kontroli częstotliwości ich opróżniania zbiorników bezodpływowych i kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni ścieków określonej w art. 3 ust.3 ucpg.

W ocenie NIK, nieujęcie tych informacji w ewidencji uniemożliwia rzetelną realizację obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 5a ucpg.

W złożonych w dniu 16 marca 2021 r. wyjaśnieniach Burmistrz podał, że „Urząd Gminy Kęty posiada dane, przekazywane w kwartalnych sprawozdaniach, o umowach zawartych przez właścicieli nieruchomości z podmiotami świadczącymi usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i wywozu nieczystości ciekłych. Właściciele nieruchomości często nie podpisują umowy zawartej na dłuższy czas z jednym przedsiębiorcą. Dokonując wyboru podmiotu wywożącego nieczystości ciekłe kierują się ceną, w związku z tym zamawiają usługę wywozu ustnie (telefonicznie). Za wykonaną usługę otrzymują paragon lub fakturę dokumentując w ten sposób wywóz nieczystości ciekłych. Biorąc powyższe pod uwagę Gmina nie utworzyła ewidencji umów na wywóz nieczystości ciekłych.” Burmistrz w złożonych w dniu 17 marca 2021 r. wyjaśnieniach wskazał dodatkowo, że przyczyną braku w ewidencji prowadzonej w Urzędzie informacji o posiadaniu przez właściciela umowy o opróżnianie zbiornika spowodowany było niedopatrzenie.

(akta kontroli str. 43-47,92, 107-110)

NIK zauważa, że pochodzące ze sprawozdań przedsiębiorców dane o umowach zawartych przez właścicieli nieruchomości, o których mowa w wyjaśnieniach oraz pozyskane przez Straż Miejską nie były odnotowywane w ewidencji, co ograniczało możliwość jej wykorzystania w celach przewidzianych w ucpg.

4. Burmistrz nie wydał decyzji o zastępczym wywozie nieczystości ciekłych, o których mowa w art. 6 ust. 7 ucpg, mimo że tylko niewielka część nieczystości wytworzonych w nieruchomościach wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe była wywożona przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie tego typu działalności (w roku 2019 r. do oczyszczalni ścieków nie trafiło 79.314,8 m³ nieczystości ciekłych wytworzonych na terenach nieskanalizowanych, a w 2020 r. – 85.851,6 m³).

Burmistrz wyjaśnił, że nie organizował zastępczych wywozów nieczystości ciekłych, gdyż nie było takiej potrzeby. W sytuacjach spornych mieszkańcy sami, dobrowolnie zlecali wywóz nieczystości ciekłych wybranemu przez siebie podmiotowi.

NIK wskazuje, że w latach 2019-2020 ponad 92% ścieków wytworzonych na terenach nieskanalizowanych Gminy trafiło w stanie nieoczyszczonym do środowiska, wobec czego nie podziela, wyrażonego w wyjaśnieniu, przekonania o braku potrzeby wydawania decyzji o zastępczym wywozie nieczystości ciekłych.

(akta kontroli str. 4, 43-47, 107-110, 111-113)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia zaniechania Burmistrza w realizacji egzekwowania obowiązków właścicieli nieruchomości niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej. W prowadzonej w Urzędzie ewidencji zbiorników bezodpływowych nie gromadzono danych niezbędnych do rzetelnej realizacji celu przewidzianym w art. 3 ust. 3 ucpg. Burmistrz nie przedłożył Radzie Miejskiej projektu uchwały w sprawie określenia górnej stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbiór i wywóz nieczystości ciekłych, co uniemożliwiło mu wykorzystanie narzędzia do skutecznego egzekwowania zgodnego z prawem pozbywania się nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości niepodłączonych do gminnego systemu kanalizacji, jakim jest tzw. zastępczy wywóz. Burmistrz nie przedłożył także Radzie Miejskiej projektu zmiany regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie, w którym

określony w sposób jasny i precyzyjny częstotliwość opróżniania zbiorników bezodpływowych.

OBSZAR

4. Egzekwowanie przestrzegania obowiązków od przedsiębiorców prowadzących usługi opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych.

Opis stanu faktycznego

Rada Miejska nie uchwaliła wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych, co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W dniu 26 kwietnia 2006 r. Burmistrz Gminy Kęty wydał zarządzenie nr 43/06 w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, ochrony przed bezdomnymi zwierzętami lub prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzewisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części.

(akta kontroli str.118-124)

W Gminie w okresie od 1 stycznia 2019 r. do końca lutego 2020 r. 11 podmiotów posiadało zezwolenie na świadczenie usług opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych. Od 1 marca 2020 r. obowiązywało 10 zezwoleń tego typu. Faktycznie usługi tego typu wykonywało osiem podmiotów.

(akta kontroli str. 110, 125, 134)

Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych byli zobowiązani do złożenia Burmistrzowi w okresie objętym kontrolą łącznie 82 sprawozdań ze swojej działalności, z tego 40 w 2019 r. i 42 w 2020 r.

Ustalono, że sprawozdania były składane terminowo, jednak w 33 przypadkach przedsiębiorcy nie dołączali do sprawozdania wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie objętym sprawozdaniem zawarli umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych, oraz wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi umowy te uległy rozwiązaniu lub wygasły.

W okresie objętym kontrolą Burmistrz nie żądał na podstawie art. 9p ucpg od przedsiębiorców przedstawienia dokumentów na podstawie, których sporządzili sprawozdania, mimo że 33 sprawozdania złożone przez przedsiębiorców w latach 2019-2020 było nierzetelnych, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 43-47, 126-131)

Analiza rzetelności danych dotyczących ilości ścieków odebranych i wywiezionych z terenu gminy przez podmiot który w latach objętych kontrolą zebrał i odprowadził do zlewni największą ilość nieczystości ciekłych z terenu Gminy wykazała, że ilość ścieków wykazanych przez ten podmiot była niższa od ilości ścieków wykazanych przez stację zlewną. Różnica ta wyniosła 38,5 m³ (1%) w 2019 r. i 10 m³ (0,3%) w 2020 r. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu MZWiK różnica ta wynikała ze sposobu fakturowania poszczególnych dostaw w zlewni.

Analiza rzetelności danych zawartych w sprawozdaniach o ilości odebranych nieczystości z terenu Gminy przekazywanych do Urzędu Gminy przez wybranego przedsiębiorcę¹⁸ nie wykazała nieprawidłowości.

(akta kontroli str.114-117, 125, 126-131, 132-133)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz nie przedłożył projektu uchwały, a Rada Miejska nie uchwaliła wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych, do czego zobowiązywał ją art. 7 ust. 3a ucpg.

W ocenie NIK nieprzedstawienie Radzie Miejskiej przez Burmistrza projektu stosownej uchwały naruszało kryterium rzetelności, gdyż zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹⁹ do zadań wójta należy m. in. przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.

Burmistrz w wyjaśnieniu przyczyn tego zaniechania stwierdził, że *„Rada Miejska w Kętach nie podjęła uchwały w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych. W Gminie Kęty regulowane jest to Zarządzeniem Burmistrza Gminy Kęty nr 43/06 z dnia 26.04.2006 r. (...). W wyniku błędnej interpretacji przepisów prawa uznano, że zarządzenie Burmistrza nr 43/06 jest wystarczające do zadośćuczynienia wymaganiom ustawowym.”*

(akta kontroli str. 107-110)

2. W Urzędzie nie weryfikowano rzetelności sprawozdań kwartalnych składanych przez przedsiębiorców świadczących na terenie gminy usługi w zakresie odbioru i wywozu nieczystości ciekłych, mimo iż 40% z nich było niekompletnych lub zawierało nierzetelne dane.

Kontrola prawidłowości sprawozdań wykazała, iż do 33 spośród 82 złożonych sprawozdań nie dołączono wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie objętym sprawozdaniem zawarli umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych, oraz wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi umowy te uległy rozwiązaniu lub wygasły, co było niezgodne z art. 9o ust.4 ucpg.

W konsekwencji braku weryfikacji sprawozdań Urząd nie dysponował informacjami niezbędnymi do rzetelnego sporządzenia sprawozdań gminnych, a ponadto nie miał możliwości nałożenia kar określonych w art. 9xb ucpg w łącznej wysokości od 6.600 zł do 16.500 zł.

Burmistrz w złożonym wyjaśnieniu podał, że *„przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych składają burmistrzowi kwartalne sprawozdania. Ze względu na duży zakres spraw realizowanych przez osoby zajmujące się przedmiotową problematyką sprawozdania były kontrolowane wrywkowo i w sprawozdaniach objętych tą kontrolą nie stwierdzono uchybień. Natomiast w zakresie braku oprócz sprawozdania również wykazu umów zawartych z osobami fizycznymi na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i wywóz nieczystości ciekłych wyjaśniam, że zgodnie z artykułem 9o ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przedsiębiorcy składający sprawozdania, dołączają do sprawozdania*

¹⁸ Do kontroli zgodności zawartych danych w sprawozdaniach kwartalnych składanych do Urzędu wybrano przedsiębiorcę, który w latach objętych kontrolą zebrał i odprowadził do zlewni największa ilość nieczystości ciekłych, tj. :K” z siedzibą w Kętach.

¹⁹ Dz.U. z 2020 r., poz. 713 ze zm., dalej: ustawa o samorządzie gminnym.

wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie objętym sprawozdaniem zawarł umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych, oraz wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi umowy te uległy rozwiązaniu lub wygasły. Dlatego też w tut. Urzędzie nie podejmowano kroków sankcyjnych wobec przedsiębiorców, którzy takich wykazów nie dołączali, ponieważ uznano, że w okresie sprawozdawczym przedsiębiorcy nie zawarli nowych umów ani nie rozwiązyli posiadanych umów”.

(akta kontroli str. 93-96, 111-113)

NIK wskazuje, że bez posiadania informacji o realizacji przez właścicieli nieruchomości obowiązku zawarcia umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i wywóz nieczystości ciekłych, których źródłem są załączane do sprawozdań wykazy, Burmistrz nie ma możliwości rzetelnego sprawowania nadzoru nad sposobem pozbywania się przez właścicieli nieruchomości nieczystości ciekłych, do którego zobowiązuje go art. 5 ust. 6 ucpg, natomiast zaniechanie weryfikacji sprawozdań powoduje, iż Urząd nie dysponuje wiedzą, czy faktnie załączane do nich wykazy wynikały z braku zawartych lub rozwiązanych umów, czy też jest wynikiem zaniedbania przedsiębiorcy. NIK zauważa ponadto, że Urząd nie posiadał, pochodzącej z innych źródeł, wiedzy o liczbie właścicieli nieruchomości, którzy wykonali obowiązek zawarcia umowy.

Zdaniem NIK, brak dołączania do ww. sprawozdań wykazu zawieranych, rozwiązywanych lub wygasłych umów na wywóz nieczystości ciekłych wynikający z art. 9o ust. 4 uzasadniał wykorzystanie przez Burmistrza uprawnień do ich weryfikacji oraz żądania od przedsiębiorców prowadzących na terenie gminy działalność w zakresie odbioru i wywożenia nieczystości ciekłych do okazania dokumentacji, na podstawie której są sporządzane dokumenty na potrzeby ewidencji odbioru ścieków oraz dokumentów potwierdzających ich wywóz nie pozwalają na rzetelne wykonywanie przez Burmistrza obowiązków związanych z kontrolą wywozu nieczystości ciekłych z nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia egzekwowanie przez Gminę przestrzegania obowiązków przez przedsiębiorców prowadzących usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. W Gminie nie określono wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, gdyż Burmistrz nie przedłożył pod obrady Rady Miejskiej projektu uchwały w tej sprawie. Ponadto, mimo iż 33 z 82 złożonych sprawozdań nie zawierało wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi zawarli umowy oraz wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi umowy te uległy rozwiązaniu lub wygasły, sprawozdania nie były weryfikowane, nie żądano również od przedsiębiorców uzupełnienia bądź sprostowania sprawozdań.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

Uwaga

NIK zwraca uwagę na potrzebę weryfikowania rzetelności sprawozdań składanych przez przedsiębiorców świadczących na terenie gminy usługi odbioru i wywozu nieczystości ciekłych.

Wnioski

1. Przedłożenie projektu uchwały prowadzącej do Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy określenie częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych.
2. Uwzględnienie w zakresach obowiązków pracowników odpowiedzialnych za gospodarkę ściekową wszystkich zadań określonych w ucpg.
3. Ujęcie w ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, informacji umożliwiających rzetelne wykonywanie na jej podstawie kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych.
4. Egzekwowanie obowiązków od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe, w tym wydawanie decyzji w sprawie wywozu zastępczego nieczystości wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na wywóz nieczystości ciekłych.
5. Opracowanie i przedstawienie Radzie Miejskiej projektu uchwał w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych oraz w sprawie określenia górnej stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbiór i wywóz nieczystości ciekłych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 21 maja 2021 r.

Kontroler
Krzysztof Baron
Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach